

МУҒАЛЛИМ ҲАМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ

Илимий-методикалық журнал

2023

6/3-сан

*Ўзбекистон Республикасы Министрлер Кабинети жанындагы
Жоқаргы Аттестация Комиссиясы Президиумының
25.10.2007 жыл (№138) қарары менен дизимге алынды*

*Қарақалпақстан Баспа сөз хәм хабар агентлиги тәрәпинен
2007-жылы 14-февральдан дизимге алынды.
№01-044-санлы суўалық берилген.*

Нөкис

6/3-сан 2023

декабрь

Шөлкемлестирүүчилер:

Қарақалтақстан Республикасы Халық билимлендириуі Министрлиги,
ӨЗПНИИ Қарақалтақстан филиалы

Редактор:

А. Тилегенов

Редколлегия ағзалары:

Мақсет АЙЫМБЕТОВ	Лобар МУХТОРОВА
Нағмет АЙЫМБЕТОВ	Камаладин МАТЯКУБОВ
Адхамжон АБДУРАШИТОВ	Раһно ОРИПОВА
Байрамбай ОТЕМУРАТОВ	Бахтиёр РАХИМОВ
Ерполат АЛЛАМБЕРГЕНОВ	Фуркат РАЖАБОВ
Алишер АЛЛАМУРАТОВ	Сайёра РАХМОНОВА
Дилшодхўжа АЙТБАЕВ	Арзы ПАЗЫЛОВ
Интизар АБДИРИМОВА	Барлықбай ПРЕНОВ
Мавлюда АЧИЛОВА	Дилшода САПАРБАЕВА
Нуриддин АЧИЛОВ	Феруза САПАЕВА
Тўлқин АЛЛАЁРОВ	Зайниддин САНАҚУЛОВ
Марифжон АХМЕДОВ	Қаххор ТУРСУНОВ
Умида БАХАДИРОВА	Амина ТЕМИРБЕКОВА
Фархад БАБАШЕВ	Нурзода ТОШЕВА
Ботир БОЙМЕТОВ	Қуанишбек ТУРЕКЕЕВ
Гулзода БОЙМУРОДОВА	Гулноз ТУРАЕВА
Шахло БОТИРОВА	Гулмира ТОЖИБОЕВА
Маманазар ДЖУМАЕВ	Тажибай УТЕБАЕВ
Аскар ДЖУМАШЕВ	Мамбеткерим ҚУДАЙБЕРГЕНОВ
Алишер ЖУМАНОВ	Амангелди КАМАЛОВ
Гүлнара ЖУМАШЕВА	Дилбар ҚАРШИЕВА
Холбой ИБРАГИМОВ	Вохид КАРАЕВ
Умида ИБРАГИМОВА	Дилбар ҚОДИРОВА
Лола ИСРОИЛОВА	Ризамат ШОДИЕВ
Меруерт ПАЗЫЛОВА	Абдушукур ШОФҚОРОВ
Асқарбай НИЯЗОВ	Дилфуза ШАББАЗОВА
Сабит НУРЖАНОВ	Зафар ЧОРШАНБИЕВ
Захия НАРИМБЕТОВА	Рустам ФАЙЗУЛЛАЕВ
Мехри НАРБАШЕВА	Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Улфат МАҲКАМОВ	Тармиза ХУРВАЛИЕВА
Уролбой МИРСАНОВ	Умид ХОДЖАМҚУЛОВ
Нуржан МАТЧАНОВ	Жавлонбек ХУДОЙБЕРГЕНОВ
Сафо МАТЧОН	Гулрухсор ЭРГАШЕВА
Шуқурилло МАРДОНОВ	Гавхар ЭШЧАНОВА
Шахсанам МАТУПАЕВА	Қонысбай ЮСУПОВ

Чаброва Т.Л. Роль родителей в формировании духовно - эстетических качеств детей дошкольного возраста при обучении их навыкам рисования	541
Муталова Д.А. Обучение детей дошкольного возраста в STEAM технологии	548

ТАСВИРИЙ САЪНАТ

Gulyamov K.M., Sarsenbaev T.T. Tasviriy va amaliy bezak san'ati vositasida talabalarining badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari	551
Ko'kiyev B. Talabalarga loyihalashtirish va proyeksiyalash usullarini o'qitishning ba'zi usullari	560
Mardov S.X. Muhandis-quruvchilarning dizayn fikrlashini rivojlantirishda grafik dasturlardan foydalanish metodikasi	566
Mirsoatova L. Kompyuter grafikasi vositalarini mustaqil ta'lim ko'nikmalarida rivojlantirish kurslariga integratsiyalash	574
Bozorov F. Tasviriy san'at orqali yoshlardagi intellektual qobiliyatlarni rivojlantirish	579

ФИЗИКАЛЫҚ ТӘРБИЯ ҲАМ СПОРТ

Arabboyev H. O'quvchilarni ommaviy sport sog'lomlashtirish jarayoniga tayyorlashning pedagogik mazmuni	584
To'xtayev J. Talabalarni kasbiy ko'nikmalari va shaxsiy sifatlarini voleybol vositalari yordamida rivojlantirish	592
Muxametov A. Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni rehabilitatsiya qilish darslarida yuklamalarni standartlashtirishning asosiy prinsip va komponentlari	599
Karimov F. Sog'lomlashtirish mashqlarining inson hayotidagi o'rni	604
Yuldashev M. Bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilarida valeologik madaniyatni rivojlantirish mazmuni	609
Quvatov E. Xalqaro kurash turlari vositalarining integratsiyasi asosida kurashchilarning jismoniy tayyorgarligini oshirishning nazariy asoslari	616
Tursunov A. Chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik fani bo'yicha o'quv jarayonini tashkil qilish	621
Ataxanov H.K. Jismoniy tarbiya darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining psixologik xususiyatlari	624
Hurmatov F.A. Voleybolchilarda jismoniy tayyorgarligini rivojlantirishda jismoniy sifatlardan foydalanish	630
Davronov N.K. Talabalarni fitness-yoga vositasida sog'lom turmush tarzini rivojlantirish darajalari va mezonlari	633
Rajabova M.I. Aholi orasida sog'lom turmush tarzini shakllantirishda jismoniy tarbiyaning tutgan o'rni	639
Karaev B. Sh. Jismoniy tarbiya o'qituvchisining ijodiy salohiyatini rivojlantirish amaliy ta'lim sifatini oshirishning sharti sifatida	644
Nurmatov E. Talabalarni ommaviy jismoniy tarbiyaga va sportga qamrab olishning innovatsion mexanizmlarini takomillashtirish	651
To'libayeva N. D. Jismoniy tarbiyaning shaxs xususiyatlari va sifatlarini shakllanishiga ta'siri	657
Salaydinova D.D. Gandbol darvozabonining mashg'ulotlarini optimallashtirish	662
Раджапов У.Р., Хасимджанова К. Б. Методика обучения особенности занятий легкой атлетикой с детьми, подростками, юношами	667

ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ЎҚИТУВЧИСИНИНГ ИЖОДИЙ САЛОҲИЯТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ АМАЛИЙ ТАЪЛИМ СИФАТИНИ ОШИРИШНИНГ ШАРТИ СИФАТИДА

Караев В. Ш.

Чирчиқ давлат педагогика университети Жисмоний маданият кафедраси доцентни в.б, педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори, (PhD)

Таянч сўзлар: тренернинг педагогик фаолият, ижодий салоҳият, тренер-ўқитувчи, индивидуал, психологик, хис-туйғулар.

Ключевые слова: педагогическая деятельность тренера, творческое счастье, тренер-преподаватель, индивидуальное, психологическое, эмоции.

Key words: pedagogical activity of a coach, creative happiness, coach-teacher, individual, psychological, emotions.

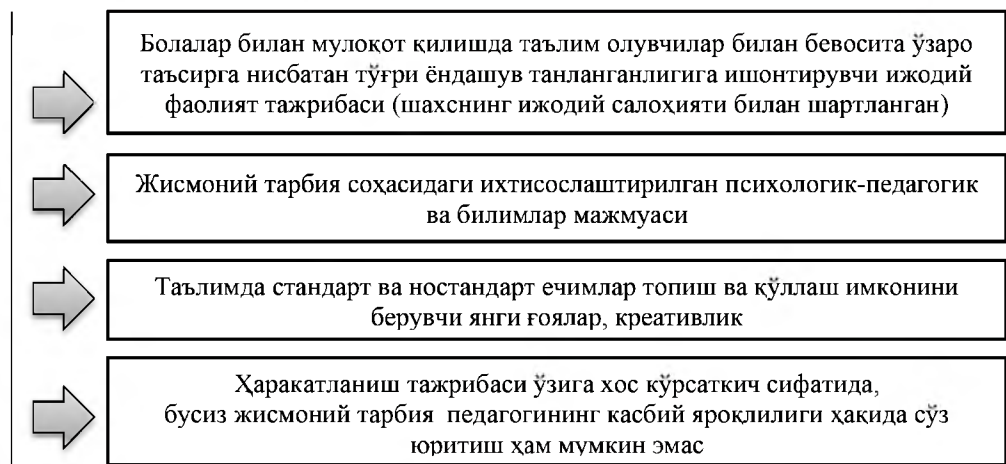
Бугунги кунда жисмоний тарбия ўқитувчисининг касбий компетентлигини ривожлантириш жараёни бу ижодий салоҳиятни ҳамда тегишли индивидуалликнинг ривожланиши, педагогик инновацияларга мойилликни, ўзгарувчан педагогик муҳитга мослашувчанлик қобилиятини шакллантириш билан боғлиқ жараёндир. Жамиятнинг ижтимоий-иқтисодий ҳамда маънавий ривожланиши педагог-ўқитувчиларнинг касбий даражасига бевосита боғлиқ ҳисбланади.

Жисмоний тарбия ўқитувчиси ҳқида билдирилган қуйидаги фикр диққатга сазовордир, “жисмоний тарбия ўқитувчиси, тренернинг педагогик фаолияти, ўзига хос хусусиятларига кўра, ижодий қобилиятлар кенг доирасининг доимий равишда намоён бўлишини, доимо ижодий изланишда бўлишни талаб қилади”.

Педагог-тадқиқотчилар И.Ф.Исаев ҳамда В.И.Колесниковаларнинг фикрларига кўра, педагогнинг педагогик ижодининг ўзига хос хусусияти унинг касбий фаолиятининг объекти ва субъектини бир вақтнинг ўзида тарбияланувчи шахси бўлишидир. Бундан жисмоний тарбия ўқитувчиси ва тренернинг педагогик ижодини ривожлантиришга эҳтиёжнинг ортиши келиб чиқади ва у амалий таълимда зарурдир.

Бизнингча, жисмоний тарбия ўқитувчиси (тренер-ўқитувчи) педагогик ижодининг таркибий қисмларини, ўзига хос элементлар ташкил қилади (1-расм).

Улар ўз ишида муваффақиятга ўз - ўзини ривожлантириш, ўз - ўзини камол топтиришга интилиш педагогик фаолиятининг барча турларида (назарий, методик, ижтимоий-психологик ва х.к.) амалга оширилиши табиий ва доимий эҳтиёжга айлангандагина эришиши мумкин. Бунда ноёб ва такрорланмас мавжудот – ўзининг индивидуал психологик ва жисмоний қобилиятлар, ўзининг маънавий дунёсига эга инсон педагогик фаолият объекти ҳисобланади. Ўқувчилар ва спортчиларда бошланғич ижодий асосни уйғотиш, уларнинг ғоялари, фикрлари, ҳис-туйғуларидан педагогик жараёни бойитиш учун фойдаланиш – бу ҳар бир тренер ва ўқитувчининг ҳақиқий вазифаси ҳисобланади. Демак, педагогик ва тренерлик фаолиятида тўлиқ муваффақиятга эришиш учун, барча нарсдан хабардор, билимдон мутахассис бўлиш, ўз фаолиятида мунтазам равишда амалий таълим учун муҳим бўлган янги йўللарни излаш лозим.

1-расм. Жисмоний тарбия ўқитувчиси педагогик ижодининг элементлари

Жисмоний тарбия дарси бўйича машғулотни ўтказиш доирасида ўқитувчи ижодий салоҳиятини ривожлантиришнинг мумкин бўлган йўллари кўриб чиқамиз

Тадқиқот муаммосига оид илмий манбалар ҳамда адабиётлар таҳлили, амалиётни кузатиш жараёнидан маълумки, ҳар доим ўқитувчи фаолиятининг ижод билан боғлиқлиги машғулот давомида ўқув материалнинг мазмунида ҳам, таълим методикасида ҳам янгиланишлар бўлиши кераклиги билан шартланган. Шунинг учун таълим жараёнида бир машғулотнинг бошқасидан фарқ қилиши, табиий ҳолатдир. Ўқитувчининг ижодий фао-

лияти, унинг томонидан таълимни такомиллаштириш йўллари ни излаш, кўп ҳолларда илмий тадқиқот шаклида ўтказилади.

1-жадвал.

Жисмоний тарбия бўйича машғулотни ўтказиш доирасида ўқувчининг ижодий салоҳиятини ривожлантириш усуллари

Ривожлантириш усуллари	Тавсиф
<p>Ривожланишнинг биринчи усули таълим жараёнига ўйин технологияларини жорий қилиш билан боғлиқ ҳолда амалга оширилади</p>	<p>Мактабда кичик ёшидаги ўқувчилар янги ўқув материални ўйин орқали осонлик билан ўзлаштирадilar, шунинг учун таълим жараёнига ўйинларни киритиш катта аҳамият касб этади. Масалан, гимнастика билан шуғулланганда ўқувчилардан гимнастик машқлар мажмуасини тайёрлаш сўралади, лекин уларни назорат шаклида баҳоламасдан, балки унинг ўрнига акробатик чиқиш уюштириш, дастлаб ўқувчиларга циркда ҳақиқий акробатлардек чиқиш қилаётганларини тасаввур қилиш сўралади. Шундай қилиб, болалар гимнастик машқларни иштиёқ билан ўргана бошлайдилар, шунингдек улар “назорат” сўзидан кўрқмайдилар, чунки у акробатик чиқиш билан ниқобланади.</p>
<p>Иккинчи усул мактабда ўрта ёшидаги болаларга коммуникатив фаолиятни жорий этиш (ўсмирларга тегишли)</p>	<p>Мазкур ёшда етакчи фаолият коммуникатив фаолиятдир, яъни тенгдошлар билан мулоқотдан иборат. Ижодий ёндашган ҳолда, мулоқот ижтимоий-фойдали фаолият доирасида, яъни мазкур ҳолда ўқув фаолияти давомида ўтишини амалга ошириш мумкин. Болалар ўртасида коммуникативликни яхшилаш ҳамда дарс мавзусини тўлиқ ўзлаштирилишини таъминлашнинг энг яхши усули ўқувчиларни командаларга бўлишдир. Бунинг янада самаралироқ ўтиши учун, мусобақаланиш элементини киритиш мумкин. Ушбу жараёнда команда аъзолари жипслашади, демак, уларда қизиқиш пайдо бўлади, улар рақиблари устидан ғолиб чиқиш учун дарснинг янги мавзусини имкон қадар яхшироқ ўзлаштиришни истайдилар. Болалар учун турли мусобақалар ўтказиш мумкин, қувноқ стартлар, спартакиада, кросс ва ҳ.к.</p>

<p>Учинчи усул – ўқувчиларни бевосита таълим жараёнини ташкил қилишга жалб қилишдан иборат.</p>	<p>Ушбу йўл катта ёшдаги мактаб болаларга тўғри келади, чунки бу ёшда ўқувчиларда ўқув-касбий фаолият устуворлик қилади. Педагог ҳар бир дарсни ёки янги мавзунини аниқ ўқувчи ёки икки кишига бириктиради, улар материални тенгдошлари идрок қилишлари учун сифатли тайёрлашлари керак. Мазкур фаолиятда энг муҳими педагогнинг устозлик қилишидир. Болалар бундай тизим ёрдамида маълумотни шунчаки идрок қилмасдан, балки уни ўзлари излайдилар, танлайдилар, таҳлил қиладилар, яъни ҳозирги даврда педагог фақат маълумот беришининг ўзи етарли эмас, ўқувчилар уни ўзлари излаб топишлари зарур ҳисобланади. Бундай усул ўқувчиларга ўқув материални яхши ўзлаштиришларига ёрдам беради ҳамда маълумотни излаб топишга ўргатади.</p>
---	---

Шундай қилиб, педагог фаолиятини кўриб чиқар эканмиз, шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, педагогнинг ижодий салоҳиятини ривожлантириш концепциясида мазкур жараённинг ҳамда педагогнинг субъектлиги қадриятлар билан шартланганлиги ҳақидаги ғоя етакчи ўринни эгаллайди. Педагогнинг фаолияти ижод, ҳаётга ижодий ёндашиш мутлақ қадриятлар қаторига киради, деган илмий хулосага келиш мумкин. Иккинчи ғоя эса, педагогнинг субъектлиги, кўп ўлчамли ҳодиса сифатида тавсифланадиган ижодий ўз-ўзини ривожлантириш мантиғини тушуниш заруриятини фаоллаштиради. Мақсад ва башорат қилинган натижа сифатида педагогнинг ижодий салоҳияти турли хил касбий масалаларни инновацион ҳал қилиш имкониятларининг мажмуи, ижодий ўсиши ҳамда қадриятли, унинг ўз-ўзини ижодий рўёбга чиқариш ва когнитив ва фаолиятли компонентлар ўзаро интеграциялашишида ифодаланган динамик шахсий тузилиши сифатида хизмат қилиши билан аҳамиятлидир.

Ҳар бир жисмоний тарбия ўқитувчиси ва тренер фақатгина унга хос бўлган ўзига хос хусусиятлари, ижодий қобилиятлари билан ажралиб туради. Уларнинг бирида ўз вақтда муаммоларни аниқлаш ва хушёрлик ривожланган бўлса, бошқаси фаразларни илгари суради, учинчиси эса, танқидийлик ва тафаккурнинг эгилувчанлигига эга ва ҳ.к.

Жисмоний тарбия ўқитувчиси ва тренернинг ижодий индивидуаллиги унинг билимлари, одоби, интуицияси, тажрибаси, тасавури, доим ўзгариб турадиган шарт-шароитларда ишлаши ва педагогик фаолият ҳақида ижоднинг умумий қонуниятларига бўйсунувчи ижодий жараён сифатида сўз юритишга имкон беради. Шундай қилиб, жисмоний тарбия бўйича

мутахассис меҳнати ижодий характерга эга бўлиб, бу унинг касбий фаолиятида стандарт, консерватив ҳолатлар кам учрашини билдиради. Кўп ҳолларда у умумий ёндашувлар, тамойиллар, мақсадлар ва аниқ вазифаларга мос восита ва усулларни моҳирлик билан ишлатишни талаб қилувчи ностандарт вазиятларда ҳаракат қилади. Буларнинг ҳаммасини у ўзининг тарбияланувчиларининг ҳар хил бўлган тайёргарлик даражаси, уларнинг имкониятлари, ёши, қобилиятлари билан мувофиқлаштиришни билиши лозим. Меҳнат фаолиятининг ижодий характери юзага келган ҳар қандай вазиятда йўл топишга тайёрлиги, ностандарт вазиятларда қарорларни қабул қила олиши, ҳақиқий ва оқилона далиллар топа олиши, ўқувчиларни мураккаб вазиятларда бошқара олиши билан изоҳланади. Шундай қилиб, замонавий ўқитувчи нафақат жисмоний тарбия соҳасида муайян билимлар манбаи бўлиши, балки ҳар қандай вазиятдан обрў ва шараф билан чиқиб кета оладиган профессионал бўлиши талаб этилади.

Педагогнинг ижодий индивидуаллиги – бу унинг фаолиятининг юксак тавсифидир, ҳар қандай ижод сингари у ўқитувчи шахсига яқиндан боғлиқдир. Ўқитувчи меҳнати педагогик фаолият, педагогик мулоқот ва шахс каби учта асосий компонентдан иборат. Жисмоний тарбия ўқитувчиси касбий фаолиятининг ижодий асосини тарбияланувчи шахси, унинг жисмоний тайёргарлиги даражаси, ҳаракатланиш кўникмаларининг ривожланганлиги ташкил қилади. Охир оқибатда ижодий компонент – бу ҳам тренер, ҳам жисмоний тарбия ўқитувчисининг ажралмас белгисидир. Демак, айнан шахсга мурожаат қилиш меҳнатнинг асосий омили ҳисобланади ва у педагогик фаолият ҳамда педагогик мулоқотда касбий нуктаи-назарни белгилайди.

Жисмоний тарбия дарси машғулотининг мазмуни, ташкил қилиниши, ўтказиш методикасига кўра, мактабдаги энг қийин дасрлардан бири деб ҳисоблаш мумкин. Бу жараёнда “педагогик ижод жараёнининг ривожланиши мураккаб ва кўп қиррали ҳодисадир. Педагог ижодий қобилиятлар асосида шаклланишига қарамасдан, бутун ҳаёт давомидаги таълимдир. Демак, ижоднинг шаклланиши уни рағбатлантириш ва мотивация натижасида амалга ошади”. Бунда, “ҳақиқий педагогик ижод предмет моҳиятига бевосита боғлиқ бўлиб, унинг ичига кириб боради, чунки ижод маҳсулида янгилик бўлиши учун моҳият ўзгариши керак. Мазкур таркибий элементлар моҳиятининг тавсифи уларнинг ўзаро алоқадорликда ва ўзаро таъсирда бўлишини кўрсатади”. Шундай қилиб, ёш авлодни спорт интизоми техникасига ўргатиш, уларнинг спортга оид фазилатларини ривожлантириш ва ниҳоят, хулқ-атвор меъёрлари ва қоидаларига риоя қилиб, яхши ҳис-туйғулар билан ўқувчилар билан яхши муносабатда бўлган ҳолда,

уларни катта жисмоний юкламаларни енгишга мажбур қилиш муҳим аҳамият касб этади.

Ўқитувчининг масъулиятли ва ижодий меҳнати – бу ўқувчилар, уларнинг ота-оналари, ҳамкасблар билан ҳақиқаттан инсонпарвар ва демократик муносабатларни ўрнатишдир. Бироқ бунда ижодий педагогик фаолият оддий такрорлаш, расмиятчилик, ўзгалар тажрибасига таклид қилишга йўл қўймайди. Педагогик ишдаги ижод педагогик вазиятни тез ва онгли равишда баҳолаш ва орттирилган илмий билимларга таянган ҳолда, юзага келган муаммоларни ҳал қилишни билишда намоён бўлади. Ўқитувчи-тренер ўз амалиётида учрайдиган турли педагогик ҳодисалар ва воқеаларни тизимли равишда таҳлил қилиб бориши лозим. Бу унга таълим-тарбия жараёнини ташкил қилиш ва уни бошқаришдаги ижобий ва салбий жиҳатларни, муваффақият ва мағлубиятлар сабабларини ўз вақтида аниқлаш имконини беради. Ушбу жараёнда педагогда ўз фаолият натижаларини илмий башорат қилиш қобилияти ривожланади, унинг таҳлиллари эса тадқиқотчилик даражасига кўтарилишини кузатиш мумкин.

Шундай қилиб, замонавий таълим шароитида жисмоний тарбия ўқитувчиси ўз ижодий салоҳиятини ижодий фаолиятини таълим жараёнига кириштириш йўли билан юзага чиқариши лозим, чунки бу унинг касбий компетентлигининг асосий кўрсаткичларидан бири ҳисобланади.

Касбий компетентлик ҳар қандай соҳада мутахассиснинг амалий фаолиятга тайёрлиги бўлиб, бу касбий хусусият унинг амалий фаолиятга тайёргарлик даражасини баҳолашда катта аҳамиятга эга бўлган асосий параметр ҳисобланади. Шу сабабли сўнгги йилларда мамлакатимизда бўлажак ва амалий фаолиятдаги мутахассислар компетентлигини оширишга, компетенциявий ёндашув асосида таълимни ташкил қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Замонавий таълим шароитида ҳар бир замонавий ўқитувчи касбий фаолиятни ташкил қилишда компетентлик сифатларини намоён қилиши зарур ҳисобланади.

Тадқиқотимиз давомида ўқитувчи касбий компетентлигининг асосий турлари сифатида қуйидагилар аниқлаштирилди:

- коммуникатив компетентлик – муҳим аҳамиятли касбий сифат бўлиб, нутқий, тинглаш кўникмалари, экстраверсия, эмпатияларни ўз ичига олади;
- ахборот компетентлиги – педагогнинг ўзи, ўқувчилар, уларнинг ота-оналари, ҳамкасблари ҳақидаги маълумотлар мажмуидан иборат;
- интеллектуал-педагогик компетентлик – касбий фаолиятда эгалланган билим, тажрибаларини самарали таълим-тарбия жараёнига қўлай олиш, педагогнинг инновацион фаолиятни амалга ошириш қобилиятига эгаллиги ҳисобланади;

- тартибга солиш компетентлиги – педагогнинг ўз халқ-атворини бошқариш, ҳис-туйғу ва эмоцияларини назорат қилиш кўникмалари, рефлексияга қобилияти, стрессга чидамлилиги.

Жисмоний тарбия ўқитувчиси профессионализмининг энг муҳим белгиларидан бири бўлган таълим-тарбиянинг у ёки бу шакллари, усулларидан фойдаланган ҳолда, ўқувчиларнинг ҳар бирига ўз шахсий муносабатини билдиришида намоён бўлади. Жисмоний тарбия ўқитувчиси касбий фаолиятининг энг муҳим кўрсаткичи ўқувчилар жамоасини шакллантириш учун турли хил ўзгарувчан шахслараро алоқалардан фойдаланишида кўзга ташланади.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, педагогик ижод бу орттирилган билим ва тажрибаларни фаол ўзлаштириш ҳамда тубдан ўзгартириш жараёни бўлиб, у педагогик вазиятга мослашишдан тортиб, уни тубдан ўзгартиришгача бўлган йўл, яъни унинг ижодий динамикасининг моҳиятини ташкил қиладди. Педагогнинг ижодий индивидуаллиги бу унинг фаолиятига берилган энг юқори тавсиф ҳисобланади. Унга жавоб бериш, унга янгилик киритиш ва олдинга ҳаракат қилиш соғлом турмуш тарзи муносабатини мустаҳкамлаш гарови ҳамда бу таълимнинг амалий шаклларига жуда мувофиқ келувчи ҳодисадир.

Адабиётлар:

1. Геберт В.К. Развитие педагогического творчества учителя физической культуры в системе повышения квалификации: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / В.К. Геберт; ГОУ ВПО "Забайкал. гос. гуманитарно-пед. ун-т им. Н. Г. Чернышевского". - Чита, 2006. - 24 с.
2. Исаев И.Ф. Профессионально-педагогическая культура преподавателя: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. - М.: Академия, 2002. - 208 с.
3. Колесникова В.И. Индивидуальный стиль педагогического творчества в отечественных инновационных воспитательно-образовательных концепциях 1960-1980-х гг.: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / В.И. Колесникова; Пензенский гос. университет, 2006. - 24 с.
4. Белова Е.Д. Педагогическое мастерство учителя физической культуры и тренера: учеб. пособие для студентов и аспирантов / Е.Д. Белова, И.С. Дятловская. - Минск: ИНПРЕДО, 1993. - С. 35-37.
5. Волошина И. А., Лейбович А. Н., Новиков П. Н., Зуев П. Н., П. Н. Прянишникова, Косаковская П. Н., Блинков П. Н., Есенина П. Н., Клиник О. Ф., Факторович О. Ф., Сергеев О. Ф. Формирование системы профессиональных квалификаций. Словарно-справочное пособие. - Москва: Издательство «Перо», 2016. - 48 с.

РЕЗЮМЕ

Ушбу мақолада жисмоний тарбия ўқитувчисининг ижодий салоҳиятини ривожлантириш амалий таълим сифатини оширишнинг шартли ҳақида маълумот берилган.

РЕЗЮМЕ

В данной статье дана информация о состоянии творческого потенциала преподавателя физической культуры и повышения качества образования.

SUMMARY

This article provides information about the state of the creative potential of a physical education teacher and improving the quality of education.

ISSN 2181-7138

Т. Н. Қары Ниязий атындағы Өзбекстан педагогикалык
илим-изертлеў институтының Ж. Орынбаев атындағы Қарақалпақстан филиалы

**«МУҒАЛЛИМ ХӘМ ҮЗЛИКСИЗ
БИЛИМЛЕНДИРИЎ»**

№ 6/3

Нөкис — 2023

Басып шығыўға жуўапкер:

А. Тилегенов

Баспаға таярлаған:

А. Тилегенов, Р. Утепов

Компьютерде таярлаған:

П. Реймбаев

Мәнзил: Нөкис қаласы, Ерназар Алакөз көшеси №54

Тел.: 224-23-00

e-mail: uzniipnkkf@mail.uz,

mugallim-pednauk@mail.uz,

www.mugallim-uzliksiz-bilim.uz

Журналға келген мақалаларға жуўап қайтарылмайды, журналда жарияланған мақалалардан алынған үзіндилер «Муғаллим хәм үзликсиз билимлендириў» журналынан алынды, деп көрсетилиўи шәрт. Журналға 5-6 бет көлеминдеги материаллар еки интервалда TIMES NEW ROMAN шрифтинде электрон версиясы менен бирге қабыл етиледи. Мақалада келтирилген маглыўматларға автор жуўапкер.

Оригинал-макеттен басыўға рухсат етилди 18.12.2023. Форматы 70x100¹/₈

«Таймс» ғарнитурасында офсет усылында басылды.

Шәртли б.т. 27 . Нашр. т. Нускасы _____ Буйыртпа №